

Arkivsaknr 19/01406-12
Saksbehandler Roy Fossum

Saksgang	Myndighet	Møtedato
Kommune- og byutviklingsutvalget	Innstillende	10.03.2020
Miljø-, klima- og samferdselsutvalget		12.03.2020
Kommunestyret	Avgjørende	25.03.2020

Konsekvensutredning og søknad om utvidet og endret fjernvarmekonsesjon for Kvitebjørn varme

Innstilling til vedtak:

1. Tromsø kommune anser foreliggende konsekvensutredning for å være et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for myndighetenes behandling av søknad om utslipp til luft, isolert. Fylkesmannen bes avvete øvrige punkter i dette vedtaket før endelig tillatelse gis.
2. Tromsø kommune anser økt produksjon av fjernvarme å være et positivt tiltak gjennom den avlastningen på strømmettet og bidrag til bedret effektbalanse produksjonsøkningen representerer. Økningen i lokalt utslipp av klimagasser aksepteres i og med at reduksjon i transportarbeid med tilhørende utslippsreduksjoner kan oppnås regionalt. Det vises til at store mengder avfall i dag transporteres til Sverige. Alt i alt anses dette å være en god løsning for regionen.
3. Søknad om konsesjonsendring og konsekvensutredningen som foreligger redegjør ikke tilstrekkelig grad for konsekvenser av økt avfallsforbrenning for trafikk og arealbruk. Tilfredsstillende løsninger for dette, akseptert av Tromsø kommune, forutsettes å foreligge før det gis konsesjon for økt energiproduksjon. Det tas forbehold om at løsningene vil kunne innebære behov for endringer av gjeldende arealplan (planID 1446) før gjennomføring.
4. Legging av hovedledninger for fjernvarme forutsettes gjennomført etter nærmere avtale med Tromsø kommune, dette gjelder både endelig trasevalg og teknisk gjennomføring. NVE bes om at dette tas inn som et vilkår for en anleggskonsesjon. At hovedledningene danner et ringsystem er positivt.

Britt Elin Steinveg
Kommunedirektør

Mette Mohåg
Avdelingsdirektør Bymiljø

Hva saken gjelder

Det er søkt om utvidet konsesjon for fjernvarme og energiproduksjon fra avfallsforbrenningsanlegget nord på Tromsøya. Det er utredet også søkt om tillatelse til økt utslipp til luft fra avfallsforbrenning. Søknadene avgjøres av henholdsvis av NVE og Fylkesmannen i Troms og Finnmark. Tromsø kommune skal uttale seg.

Saksutredning

Bakgrunn

Tromsø kommune har tidligere uttalt seg til utvidelse av det geografiske området for fjernvarmekonsesjonen (sak 134/19 i Tromsø formannskap). Man sluttet seg da til at konsesjonsområdet ble utvidet til å omfatte hele Tromsøya, ved at også Hamna-området ble inkludert.

I søknaden som nå foreligger, ønsker Kvitebjørn Varme å mer enn doble anleggets kapasitet til forbrenning av avfall fra husholdninger og næringsliv, gjennom en 3. forbrenningslinje, fra om lag 60.000 tonn årlig til 125.000 tonn. Oppstart av den 3. linjen planlegges Kvitebjørn skal skje 4. kvartal 2021.

Søknaden er begrunnet ut fra at fjernvarmebehovet i Tromsø er større enn tidligere antatt, og at det er mangel på avfallsforbrenningskapasitet i regionen og landet forøvrig. Det framholdes at om lag 100.000 tonn avfall transporteres ut av regionen (Troms, Finnmark, nordre del av Nordland) til sør-Sverige. Ved økt forbrenningskapasitet i Tromsø, vil nødvendig transportarbeid kunne reduseres betydelig, og dermed også klimaavtrykket på regionalt nivå.

Økt avfallsforbrenning innebærer økt utslipp til luft. Fylkesmannen i Troms og Finnmark behandler søknad om utslippstillatelse. Som en del av dette er det utført beregninger av utslipp til luft. Fylkesmannen har i medhold av forskrift stilt krav om utarbeidelse av konsekvensutredning, i og med den store økningen i mengden avfall til forbrenning. Beregningene slår fast at gjeldende luftkvalitetskriterier vil være ivaretatt også ved økningen i utslipp.

Transporten av avfall fra husholdninger/næringsliv inn til forbrenningsanlegget utføres i dag i stor grad av Remiks og andre transportører, og forbehandles i Remiks sitt anlegg, før forbrenning.

Søknaden fra Kvitebjørn baserer seg på etablering av en tredje avfallsforbrenningslinje gjennom en bygningsmessig utvidelse av forbrenningsanlegget. Innmating av avfallet til forbrenning skjer i dag via Remiks sitt anlegg, og Kvitebjørns søknad baserer seg på at en slik løsning fortsetter. Det er ikke beskrevet noe annet opplegg i den nye søknaden.

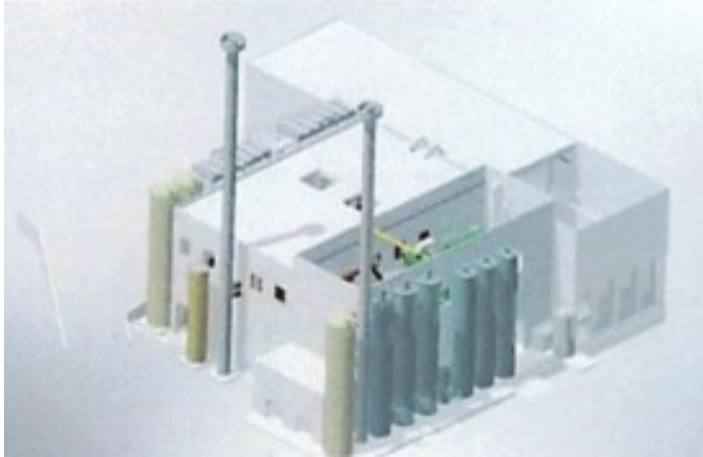
I kontakten med søker er det klargjort at det må etableres ytterligere ny bebyggelse for mellomlagring/forbehandling av økt avfallsmengde. Dette er i liten grad redegjort for i søknaden.

Det opplyses at Kvitebjørn også har fremmet et forslag til reguleringsplan, i et tidligere massetak ved Kattfjorden, for et massedeponi for blant annet bunnaske (fra forbrenningsanlegget).

AREALBRUK.

Utvidet fjernvarmeproduksjon som Kvitebjørn søker om, vil rent bygningsmessig være et tilbygg til det eksisterende avfallsforbrenningsanlegget nord på Tromsøya. Dette anlegget ble oppført i 2015, og er lokalisert på areal avsatt som spesialområde for kommunalteknisk virksomhet, jfr reguleringsplan (SMOR) nr. 1446, godkjent av Tromsø kommunestyre 29. september 1999. Tilbygget er innenfor rammen av reguleringsplanens høyde- og avstandsbestemmelser. Selve

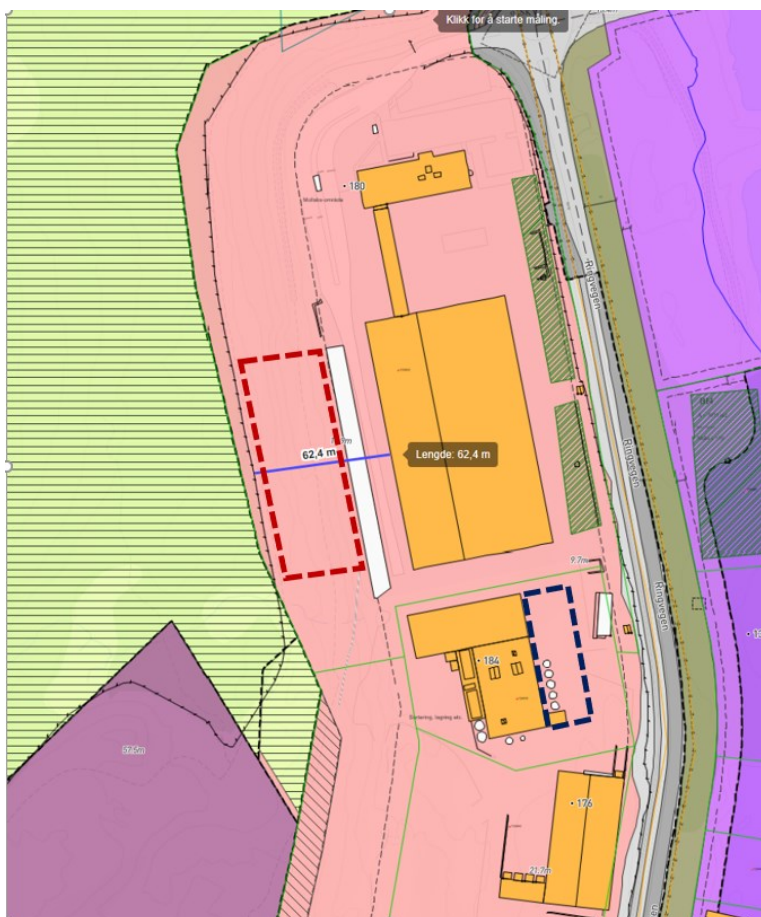
tilbygget medfører heller ikke nevneverdige inngrep i terreng. Karakteren i landskapet endres ikke gjennom oppføring av tilbygget. Området vil fortsatt framstå som et industriområde, sterkt preget av den virksomheten som pågår der i dag.

Illustrasjon utarbeidet av Kvitebjørn Varme AS. Eksisterende anlegg med utvidelse. Utvidelsen er vist uten tak.

Det kan konstateres at Kvitebjørns tomt er på om lag 7 daa, hvorav halvparten er grunnareal som går med til dagens forbrenningsanlegg og tilbygg.

I møte med kommunen 18. februar 2020 har Kvitebjørn skissert lokalisering av en hall for lager og forbehandling av det «nye» avfallet, i skråninga vest for eksisterende mottakshall.

Reguleringsplan for SMOR-området (godkjent 1999). Rosa areal er område for kommunalteknikk. Lysegrønt, skravert areal er friluftsområde (marka-areal). Rød stipling markerer mulig område (4000 m²) vest for Remiks ifbm. lager og forbehandling av økt avfallsmengde. Svart stipling markerer utvidelse av Kvitebjørns avfallsforbrenningsanlegg (1300 m²).

Vurdering.

Kvitebjørns tomt er tilstrekkelig stor for innpassing av tilbygget, slik det er skissert og ivaretar slik sett arealbehovet som selve den økte avfallsforbrenningen medfører. Tilbygget (svart stipling) medfører ikke store inngrep i terreng og landskap.

Imidlertid utløser økt avfallsmengde behov for ytterligere bebyggelse for lager/forbehandling av det «nye» avfallet før det går til forbrenning. I tillegg kommer økt behov for arealer for trafikk-/parkering i den sammenhengen. Søknaden om konsesjonsendring og konsekvensutredning for utslippet redegjør ikke for disse forholdene i særlig grad, og vurderer heller ikke om det oppstår andre bygningsmessige behov. Mulig lokalisering for et nytt bygg vist med rød stipling, vil ikke uten videre være i tråd med den terrassering av skråningen som er gjort opp mot friluftsområdet (planbestemmelsen (pkt. 6.7 d) og e) og l). Dette bør kunne realiseres innenfor området regulert til kommunalteknikk, uten at friluftsområdet og tilhørende sikringsgjerde berøres.

Slik saken står nå, må konsesjonssøknaden (tiltaket) vurderes i forhold til plan- og bygningslovens § 20-6, og om vilkåret er til stede for søknadsplikten bortfaller. Slik søknaden og tilleggsopplysninger foreligger i skrivende stund, anses det **ikke** å være tilfelle.

Om det senere kan dokumenteres at ny og eksisterende bygningsmasse og tilhørende trafikk- og parkeringsarealer er innenfor området regulert for kommunalteknikk, bør det vurderes om endring av reguleringsplanen kan skje etter forenklet prosess.

TRANSPORT:

Søknaden og utredningen redegjør for transport av økt avfallsmengde. Den anslås å tilsvare om lag 2500 anløp av større kjøretøy i året, om lag 20 passeringer pr. døgn. Dette utgjør en liten andel av totaltrafikken i dette området som på sin side opplever store miljøulempere av trafikken. Også transport pr. båt er omtalt, og det er pekt på to mulige havner.

I forbindelse med reguleringsplan Mio Nord («gjenboer» til Remiks på østsiden av Ringvegen) er det stilt krav til tiltak på vegnettet før utbygging kan skje. Tiltakene det er tale om er etablering av lokalveg, gang- og sykkelveg og ny fylkesveg (jf. forslag til områdeplan for Breivika havn) sør for Skattøra. Statens vegvesen har uttalt seg til konsesjonssøknaden, men uten å referere til de rekkefølgekrav vegvesenet selv initierte til Mio Nord planen.

Kvitebjørn har kommet med tilleggsopplysninger (brev av 24. januar 2020) og peker på at det på kort sikt kan man «holde tilbake» kjøretøy som har levert avfall, slik at man unngår ettermiddagsrushet i UNN-rundkjøringa, dette som en kortsiktig/midlertidig løsning.

Vurdering.

Hverken søknaden om konsesjon eller konsekvensutredningen for utslippet til luft redegjør i tilstrekkelig grad for logistikk og inn/ut – transport av avfall, eventuell forbehandling og mellomlagring av avfall og arealbruken dette impliserer. I byplans brev av 17. desember 2019 anbefales at det utarbeides en situasjonsplan omfattende både Kvitebjørn og Remiks' arealer, samt trafikkanalyse, for å avklare om regulert areal til kommunalteknikk er stort nok. Møtet med Kvitebjørn og Remiks 18. februar 2020 klargjorde ikke dette.

Å holde tilbake kjøretøy vil kun være en kortsiktig midlertidig løsning, som eventuelt kan inngå som ledd i en varig løsning, som imidlertid ikke er tilstrekkelig redegjort for i søknaden. Å holde tilbake kjøretøy vil ikke bidra til å avbøte ulempene bomiljøet langs Stakkevollvegen (Gimle) i særlig grad. Her må det andre tiltak til, beskrevet i områdeplan for Breivika Havn. Bidrag fra Kvitebjørn i en slik sammenheng vil være naturlig. Mao. er det viktig å få avklart hvilket bidrag Kvitebjørn varme skal forpliktes til i forhold til infrastrukturtiltak.

For øvrig er det anlagt gang- og sykkelveg langs Ringvegen og forbrenningsanlegget, så trafiksikkerheten for allmennheten i tilknytning til anlegget er i varetatt.

Inntransport til kai vil være positivt ift. trafikkbelastningen og bomiljøet langs Ringvegen/Stakkevollvegen, men framstår pr. i dag ikke som avklart, men kan være en god løsning på lang sikt.

Det er også behov for en nærmere avklaring av Statens vegvesen sitt syn.

KONSEKVENsutredning.

Tromsø kommune besørget i 2005/2006 utarbeidelse en konsekvensutredning for dagens avfallsforbrenningsanlegg på Tromsøya. Kommunestyret behandlet konsekvensutredningen i møte den 28. februar 2007, som sak 35/07, og fant at utredningsplikten var oppfylt, og sluttet seg til anbefalt lokalisering, på den tomten der energigjenvinningsanlegget står i dag.

Fylkesmannen i Troms hadde da i forkant av dette, funnet at utredningen hadde tilstrekkelig kvalitet (brev av 11. desember 2006). Kommunestyrets behandling var gjenstand for vanlig offentlighet. Det samme gjaldt herunder åpent møte.

Utredningen vurderte konsekvenser av energigjenvinningsanlegget for følgende tema; utslipp til luft/vann/jord, uhell/overutslipp, restprodukter/avfall fra anlegget, transport/trafikk, støy, lukt/nærmiljø, anleggsperioden, brannsikkerhet, tilknytning til el-nettet, landskap/estetikk, næringsliv/sysselsetting, helserisiko, langtidsvirkninger).

Ny konsekvensutredning utarbeidet av Norsk Energi. Luftkvalitetskriterier og lokalt utslipp.

Dobling av mengden avfall som skal til forbrenning utløser krav om konsekvensutredning. Konsekvensutredningen er utført av Norsk Energi, og konklusjonen er at det totale utslippet til luft – inkludert gjeldende luftkvalitetskriterier vil bli ivaretatt. Utslippet ligger godt innenfor luftkvalitetskriteriene, og godt innenfor de grenseverdier som gjelder for ulike parametre. Det er gjort spredningsberegninger og fastsatt en skorsteinshøyde for å sikre at belastningen fra utslippet ikke overskrider 50 % av differansen mellom luftkvalitetskriterier – anbefalt av helse- og forurensningsmyndighetene – og bakgrunnsverdien for området. Skorsteinshøyden er fastsatt til 60 meter.

Forbrenningsanlegget med moderne røykgassrensing og det såkalte BAT-prinsippet (beste tilgjengelige teknologi) tilsier at utslippet ikke vil ha betydning for luftkvaliteten i området.

Klimagassutslipp.

Utredningen omfatter en beregning av CO₂-utslipp relatert til ulike tenkbare aspekter ved tiltaket. Økt avfallsforbrenning i Tromsø gir en beregnet lokal økning av CO₂-utslipp på 36.000 tonn/år.

Videre anslås tiltaket, på den annen side, å medføre reduksjoner i CO₂-utslipp på mellom 4000 og 8000 tonn/år, gjennom kortere transportstrekninger for det brennbare avfall, ved at brennbart avfall fra Troms og Finnmark forbrennes med energigjenvinning i Tromsø, og ikke i sør Sverige. Videre beregnes en reduksjon i klimagassutslipp – internasjonalt - knyttet til at økt avfallsforbrenning vil bidra til at avfall som i dag går til deponi, kan håndteres gjennom forbrenning og energigjenvinning. En slik CO₂-reduksjon anslås til 78.000 tonn/år. Blant annet Sverige importerer avfallsbasert brensel fra mange land, som ikke har deponiforbud og forbrenningsanlegg.

Vurdering.

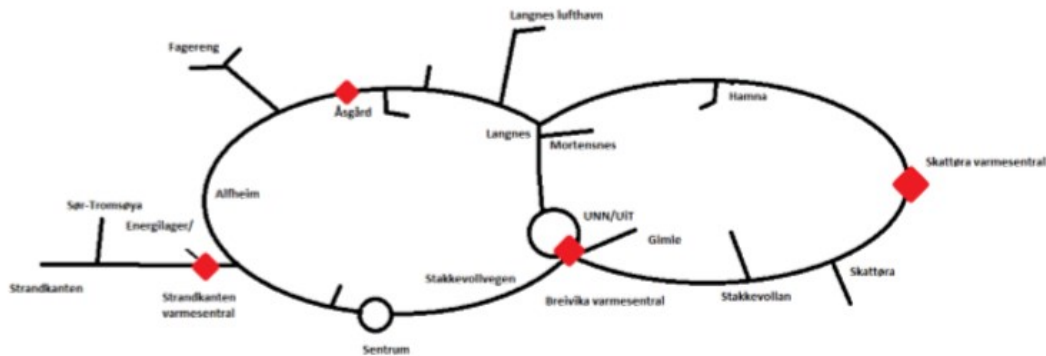
Økt avfallsforbrenning i Tromsø vil medføre en betydelig økning i CO₂-utslipp lokalt, i strid med ambisjonen i Tromsøs klima-, miljø- og energiplanen. På den annen side vil økt avfallsforbrenning her, medføre redusert transport av avfall i et regionalt/nasjonalt perspektiv og med reduksjon i tilhørende utslipp. Slik sett bør økt lokalt CO₂-utslipp i Tromsø aksepteres. Det vises også til dagens situasjon, med inntransport av brennbart avfall til Tromsø fra andre kommuner i Troms, så tillegges Tromsø allerede «andres» klimagassutslipp.

For øvrig arbeider avfallsbransjen og kommuner overfor Miljødirektoratet med hvordan slike utslipp skal allokeres og statistikkføres, slik klimagassutslipp med bakgrunn i avfallsbehandling relateres til opprinnelseskommunen hvor avfallet oppstår, og ikke til den kommunen der avfallsbehandlingen skjer.

En har ikke merknader til spredningsberegningene og øvrige vurderinger av luftkvalitet som er gjort i

FRAMFØRING AV HOVEDLEDNINGER.

Søknaden beskriver et system for hovedledninger i et 8-tall.

Illustrasjon. Prinsippkisse for hovedledninger på Tom i et 8-tallmønster – ringsystem gir bedre forsyningssikkerhet. Med rødt er varmesentraler markert.

Det må til et omfattende system av hovedrørledninger for å føre fram fjernvarmen (varmtvannet) fra forbrenningsanlegget til forbruker. Det er beskrevet traseer gjennom en grovmasket kartfesting. I hovedsak legger søknaden opp til å føre fram ledninger i tilknytning til vegareal (bilveger og gang/sykkel-veger) og turveger/lysløype.

Av de angitte varmesentralene vil en spesielt trekke fram Strandkanten Varmesentral. Her vil Kvitebjørn Varme utvikle en bergvarmesentral med 13 energibrønner i et mindre tilbygg til dagens sentral (nord for Hålogaland teater). Gjennom dype brønner tas det sikte på å lagre varme i lavsesong for energiforbruk (avfallsforbrenningen skjer jo året rundt), for så å «hente varmen fram igjen» når varmebehovet er stort.d

Vurdering.

Hovedledninger i et ringsystem vil være gunstig for forsyningssikkerheten. Traseene for hovedledningene er grovt angitt i søknaden. Endelig fastsettelse av traseer for fjernvarmeledninger må derfor gjøres med bakgrunn i nærmere vurderinger mht. hvordan – både prinsipielt og teknisk - nye fjernvarmeledninger kan innpasses med både eksisterende og nye (planlagte) ledninger og kabler.

Rent generelt vil fjernvarme være en energikilde som vil avlaste strømmettet, og på den måten være et bidrag ift. det økende effektunderskuddet som forventes (jf. klima-, miljø- og energiplanen og kraftsystemutredningen), og dermed bidra til at investeringer i strømmettet kan reduseres eller utsettes.

For en stor del er det kommunale veger og arealer som berøres, og legging av nye fjernvarmeledninger må samordnes med kommunens egne planer og prosjekter. Framføring av ledninger vil berøre flere kommunale virksomheters ansvarsområder; Eiendom, Park, Veg og Vann/Avløp og Tenk Tromsø. Følgelig forutsettes at nye fjernvarmeledninger legges etter avtale med Tromsø kommune. NVE bør anmodes om ikke å gi igangsettingstillatelse før en slik avtale mellom Tromsø kommune og Kvitebjørn foreligger. Dette bør bli et vilkår for en eventuelt endret fjernvarmekonsepjon.

Den planlagte bergvarmesentralen med energibrønner er et svært positivt tiltak og vil kunne redusere ulempen knyttet til overproduksjon av varme som uvilkaarlig skjer i et fjernvarmesystem.

Konklusjon

Økt produksjon av fjernvarme anses å være et gode for Tromsø-samfunnet, ved at den kan avlaste strømmettet og bidra til reduksjon av effektunderskuddet på Tromsøya. Økningen anses å være en naturlig videreføring av en utvikling som er startet opp med ulike lokale varmesentraler og tilhørende nett.

Imidlertid er det mangler ved Kvitebjørns søknad. Det forutsettes følgelig at NVE avventer videre behandling av søknaden til det foreligger en avtale med Tromsø kommune om framføring av hovedledninger for fjernvarmen, både endelig trasevalg og teknisk gjennomføring.

Det konstateres at skissert tilbygg til avfallsforbrenningsanlegget er innenfor rammen av gjeldende reguleringsplan for området. Trafikale og øvrige plan- og bygningsmessige konsekvenser av økt avfallsforbrenning er imidlertid ikke tilstrekkelig redegjort for i søknaden. Utvidelsen av avfallsforbrenningsanlegget kan følgelig ikke igangsettes før disse konsekvensene er klarlagt i forhold til gjeldende reguleringsplan. Også mulige vilkår for utbygging knyttet til foreslått områdeplan for Breivika Havn, bør vurderes i en slik sammenheng. NVE bør avvente videre behandling av søknaden til dette er klarlagt.

Vedtakskompetanse

Kommunestyret

Vedlegg

FJERNVARMEKONSESJON NY SØKNAD
INNSPILL TIL KONSEVENSUTREDNING
Konsekvensutredning utvidelse avfallsforbrenning
Kvitebjørn Varme - støy til omgivelser
Bestemmelser gjeldende reguleringsplan område for Remiks og Kvitebjørn